

København d. 27. maj 2025

Til
Center for Institutionsdrift og Koncernregnskab,
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Teglholmsgade 1
2450 København SV

Fremsendt som e-mail til vedtaegter@stukuvvm.dk med følgende angivelse i emnefeltet:
"Danmarks Private Skoler – høringssvar – høring over bekendtgørelser om standardvedtægter for frie skoler"

Vedr. høring over bekendtgørelser om standardvedtægter for frie grundskoler, efterskoler, frie fagskoler og private institutioner for gymnasiale uddannelser. Sagsnr.: 25/12864

I høringsbrev af 2. maj 2025 har Styrelsen for Undervisning og Kvalitet anmodet om bemærkninger til de fremsendte bekendtgørelsesudkast. Foreningen Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier takker for muligheden for at give vores synspunkter tilkende.

Høringen omfatter udkast til fire bekendtgørelser, der indfører obligatoriske standardvedtægter for frie grundskoler, efterskoler, frie fagskoler og private institutioner for gymnasiale uddannelser samt en tilhørende ændring af tilskudsbekendtgørelsen. Bekendtgørelserne udmønter lov nr. 1664 af 30. december 2024, som har til formål at skabe ensartede og mere overskuelige vedtægtsrammer på området. Vores bemærkninger vedrører navnlig de dele af bekendtgørelserne, som omfatter frie grundskoler og private gymnasiale institutioner.

Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier repræsenterer en bred kreds af frie skoler i Danmark og har som en af sine væsentligste opgaver at varetage og beskytte de frie skolars rettigheder og frihedsgrader. Det er derfor også vores udgangspunkt for alle bidrag til arbejdet med ny regulering. Vi har oplevet en god og åben proces i forbindelse med forarbejdet til bekendtgørelserne og finder det positivt, at vores input og principielle synspunkter i høj grad er blevet lyttet til.

Som forening er vi bevidste om, at den vedtagne regulering vil kræve omfattende vejledning og rådgivning af medlemsskolerne. Vi ser det som en naturlig opgave at støtte skolerne i denne proces og håber i den forbindelse at blive involveret i styrelsens arbejde med udarbejdelse af vejledninger, så det positive samarbejde kan fortsætte i implementeringsfasen.

Med dette høringssvar ønsker vi at bidrage med tekniske og kommunikative bemærkninger, der har til formål at styrke forståeligheden og anvendeligheden af de foreslåede regler.

Bestyrelsens sammensætning – behov for tydeligere formidling

Afsnittene om bestyrelsens sammensætning fremstår efter vores vurdering komplekse og vanskelige at gennemskue for lægfolk. Vi anerkender, at det er en udfordring at balancere fleksibilitet og klarhed, men kombinationen af mange valgmuligheder, tekniske noter om brug af kursiv og parenteser samt de omfattende strukturalvalg giver anledning til betydelig formidlingsudfordring.

Som forening må vi forvente, at der opstår et omfattende behov for forklarings- og vejledningsarbejde over for skolerne, når disse bestemmelser skal anvendes i praksis. Vi anbefaler derfor, at kommunikationen af dette afsnit styrkes væsentligt, enten gennem en mere pædagogisk opbygning i selve bekendtgørelsen eller gennem en let tilgængelig og illustrativ vejledning, som tydeligt forklarer valg og konsekvenser.

Betegnelsen "formand" og "næstformand" – behov for sproglig valgfrihed

Bekendtgørelserne fastholder brugen af betegnelserne "formand" og "næstformand" uden mulighed for variation. Under tidligere drøftelser har der været tilkendegivelser af, at det kunne være relevant at åbne for anvendelsen af alternative eller kønsneutrale betegnelser, såsom "forperson".

Vi noterer os samtidig, at der i bekendtgørelsen for private gymnasier aktivt gives valgfrihed mellem betegnelserne "skole" og "kursus". På den baggrund finder vi det naturligt og i tråd med moderne sprogbrug og inkluderende praksis, at der gives samme sproglige fleksibilitet i betegnelsen af formandsposter. Vi opfordrer derfor til, at det eksplicit tillades at anvende kønsneutrale alternativer til "formand" og "næstformand" i standardvedtægten.

Krav om angivelse af "skoleår" for påbegyndelse

Det fremgår af bekendtgørelsesudkastene, at skolerne skal angive, hvilket skoleår deres undervisningsaktivitet begyndte. Dette krav er, så vidt vi er orienteret, nyt, og det rejser særlige udfordringer for mange ældre skoler.

Betegnelsen "skoleår" var næppe i brug ved oprettelsen af de ældste skoler. Et skoleår (en periode over to kalenderår) vil ikke kunne udledes entydigt. Mange skoler kender kun det kalenderår, hvor undervisningen begyndte – f.eks. "1891" – og ikke den præcise placering i forhold til et skoleår.

Vi anbefaler derfor, at kravet udelades for allerede eksisterende skoler, eller at der åbnes for en fleksibel og ikke-bindende formulering, som tillader skolen at angive enten skoleår eller kalenderår afhængig af, hvad der er dokumenterbart.

Vedtægtsregulering af pantsætning – praktisk problem for skoler

I vores tidligere bidrag har vi foreslået, at bestemmelserne om "køb, salg og pantsætning" af fast ejendom kunne opdeles, så skolerne f.eks. kunne vælge, at kun "køb og salg" skal godkendes af generalforsamlingen. Dette forslag er ikke imødekommet i udkastet, hvor man fortsat kun kan vælge hele pakken samlet eller ingen af delene.

Det er navnlig pantsætning, der udgør en udfordring. Den nuværende binding i standardvedtægten kan i praksis hindre eller forsinke nødvendige låneomlægninger, da beslutningsgangen bliver unødigt tung. Det betyder, at muligheder for økonomisk fordelagtige løsninger ganske enkelt kan glide skolerne af hænde, fordi vedtægten er for restriktiv og ikke tager højde for låneforholdets karakter og tidskritiske natur.

Vi anbefaler derfor på det kraftigste, at der åbnes mulighed for særskilt regulering af pantsætning, så skolerne – hvis de ønsker det – kan lade køb og salg være underlagt generalforsamlingens godkendelse, mens pantsætning kan forblive en bestyrelsesbeslutning.

Mulighed for digitale bestyrelsesmøder – behov for afklaring

Vi har tidligere foreslået, at bekendtgørelsen åbnede eksplicit for afholdelse af digitale bestyrelsesmøder, herunder møder, hvor der træffes beslutninger. Dette er ikke blevet indarbejdet i udkastet.

I en moderne tid, hvor digitale møder er udbredt og velfungerende – også i formelle sammenhænge – bør det overvejes, hvad det vil sige at være "til stede" i bestyrelsesarbejdet. Det bør fremgå, at tilstedeværelse ikke nødvendigvis kræver fysisk tilstedeværelse, men kan omfatte deltagelse via anerkendte digitale mødeplatforme.

Vi forventer, at der i bestyrelsens forretningsorden vil kunne indskrives bestemmelser om, at møder – herunder beslutningstagning – kan foregå digitalt, og vi opfordrer til, at dette understøttes enten i bekendtgørelsen eller i den kommende vejledning.

Begrebsforvirring mellem "forældrekrede" og "generalforsamling" – behov for tydeliggørelse

I bekendtgørelsen for frie grundskoler præsenteres "forældrekrede" og "generalforsamling" som to klart adskilte begreber. Det er korrekt, at der retligt er forskel på disse to mødeformer, men i skolepraksis er skellet ofte ikke oplevet som reelt.

Mange skoler – navnlig uden skolekreds – anvender betegnelsen "generalforsamling" om det møde, hvor forældrekrede samles og vælger bestyrelse m.v. I den daglige terminologi og kultur opfattes dette møde som skolens generalforsamling, uanset den juridiske terminologi.

Denne praksis kan give anledning til betydelig begrebsforvirring, især når skoler skal overgå til standardvedtægten og skelne præcist mellem de to mødeformer. Vi anbefaler derfor, at der i bekendtgørelsen – eller mindst i tilhørende vejledning – gives en klar og pædagogisk forklaring på forskellene, herunder en beskrivelse af, hvornår den ene eller anden mødeform gælder, og hvordan begreberne skal forstås i konteksten af standardvedtægten.

Uklarhed om begrebet "forældre" i relation til myndige elever

I bekendtgørelsens § 17 for private gymnasier fremgår det, at "forældre" har indsigt i regnskaber, budgetter og revisionsprotokoller. Under denne bestemmelse præciseres det dog, at der er tale om forældre til umyndige elever.

Vi savner tilsvarende præcisering i de øvrige bestemmelser, hvor "forældre" nævnes. På gymnasier, hvor en betydelig del af elevgruppen er myndige, kan der opstå usikkerhed om, hvorvidt betegnelsen "forældre" konsekvent kun omfatter forældre til umyndige elever – eller om den også dækker forældre til myndige elever i andre sammenhænge.

Vi anbefaler, at det tydeligt præciseres, hvad der menes med "forældre" i de relevante bestemmelser, så både skoler og forældre ved, hvilke rettigheder og indsigtsmuligheder, der gælder – og for hvem. En sådan præcisering vil fjerne unødigt tvivl og lette skolernes kommunikation.

Vi står til rådighed for uddybning af høringssvaret.

På foreningens vegne,

Karsten Suhr, formand

ks@privateskoler.dk

